

ՊԱՅՄԱՆՔ

Հարկահան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 զէ :
՝ Գաւառաց 3 10 Մէ :
Վերամանակ Կ. Պոլսոյ 3 90 զէ :
՝ Գաւառաց 3 5 Մէ :
Իւրաքանչիւր թերթի գին 50 փր :
Կանխագուման տողը մէկ անգամի հաւ :
մար 3 դուրսէ, երկու անգամի հաւ :
մար 2 դուրսէ, աւելի անգամներու :
համար դատ ասկար կու թիւն կ'ըլլայ :

Լ Բ Ա Գ Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 29 ՅՈՒՆԻԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ռուսաց Ալեքսանդր կայսեր դուստրը Մարիամ մեծ դուստուհւոյն և Մեղրի թագուհւոյն երկրորդ որդի խոնարհութիւն գրքին հարսանեաց հանգէսը փառաւոր կերպիւ կատարեցաւ Բեդլաքուրի մէջ, ի ներառեալ թագուհւոյն կողմէն իշխանին, Գերմանիոյ թագածաւանդ իշխանին, Պոլսոյ թագուհւոյն և ուրիշ բարեկամ թիւ անհաւար անձանց : Փետրուար 1874 ապրիլի 6ին, և հարաւ 1833 հոգիւ 17ին ծնած էն :

Անդրիա և Ռուսիա, որ այնպէս հին վրաց ամենէն ընդարձակ երկիր ունեցող տէրութիւններն են, և որք երբեք իրարու վրայ գրեթէ նախանձու և ատելութեան աչք կը նայէին, այս առաջին անգամ ընտանեկան կապով ուղղապէս կապուին իրարու հետ :

«Մոսկովի իշխան» անուն Ռուսաց Չարն իւր Եօթնեւորդ կնոջ Բաժնուհի Մեղրի կ'ըլլայ իրարմէն թագուհւոյն ազգականներէն մէկուն հետ ամուսնացած էր : Ռուսիոյ ներկայ կայսերական ազգատոհմին առաջին Չարն Անդրիայուց դրամական նպատակներն ընդունած էր : Անդրիայի վաճառականները Ռուսաց քաղաքներուն մէջ համարուած էին կը դանկէն : Այս համաձայնութիւնը մինչև անցեալ դարուն վերջերը տեւեց, երբ կատարեցին Բ. կայսրուհին ծովաւոր վրաց Անդրիայուց աղբեցութեան գէտնաւորին զինեալ չէզոքութիւն մը հաստատել : Մեղր որդին Պոլսոյ կայսրն ուրիշ շատ մը յանգուին ձեռնարկութեանց հետ խոսակցելու միջոցաւ արշաւանք մ'ընել կողքէր Հնդկաստանի անդրիական գաղթականութեանց վրայ : Այս խորհուրդը չ'որոշուեցաւ, բայց Անդրիայի չ'արտադրող կառավարի մէջ մնացին թէ Ռուսիա Ասիոյ մէջ իւր երկիրներն ընդարձակելով կրնար Հնդկաստանի վտանգաւոր ըլլալ : Կատարեցին որք անկէ ի վեր երկու տէրութեանց մէջ պայտնութեան պատճառ եղան : Յետոյ այս երկու տէրութիւնք առաջին նարոյնի գէտնաւորանակից կ'այն և զայն ասպարէնին Գերմանիա ալ իրենց զօրութիւնը ունենալով : Այն օրէն Անդրիա և Ռուսիա վերստին բարեկամացան : Նիկոլայայ կայսրն ալ Անդրիոյ բարեկամութեան վրայ մեծ փառահովութիւն ունէր, երբ իւր Յաճկատանի գէտնաւոր տուած զխառնութիւնները Գերմանիայէն պատերազմը յարուցին, և Անդրիա ալ զխառնութեան իւր Հնդկաստանի երկիրներն յարձակուիլ արահետ հետը նախադրուական նպատակով :

այն մեծ պատերազմին մասնակից եղաւ :

Ալեքսանդր Բ. կայսրն հաշտութիւնը կնքեց, և բոլոր իւր կայսրութեան ժամանակ, որ գրեթէ քսան տարի կըլլայ, խաղաղասիրական ընթացք մը բռնեց : Միայն Ասիոյ մէջ իւր երկրին սահմաններն ընդարձակեց, և 1872 ին փիլիպի կողմէն խանին գէտ պատերազմի պատրաստութիւն տեսնելուն առթիւ Անդրիոյ հին կատարեցաւ դարձեալ երեսան եղան : Ռուսիա Ալեքսանդր կայսրը Եօթնեւորդ կնոյն Անդրիա զրկեց և ապահովութիւն տուաւ թէ Ռուսիա աշխարհակալութիւն ընել չ'ուզէր : Անդրիայուց չ'ուզէր երկիր նշանակուեցաւ երկու տէրութեանց մէջ : Բայց երբ Ռուսիան զօրապետն յաղթանակաւ ֆիլիպի մայրաքաղաքը մտաւ, խանին հետ դաշնագրութիւն մը կնքեց, որով ֆիլիպի խանը Ռուսիոյ կայսրը հաշտակեցաւ և Ամու գետին ալ կողմի երկիրներն ունոր թողուց : Ռուսիա ալ այն երկրին մէկ մասը Պոլսոյ իշխանի տուաւ : Ի վերջոյ թիւն անոր հաւատարիմ դաշնակցութեան և Ռուսիոյ զօրաց տուած օգնութեանց, և այսպէս Ռուսիա աշխարհակալութիւն չ'ընելու խոստումն առ երկուսի յարգեց : Այսու ամենայնիւ անվտանգ է որ Ռուսիա Ասիոյ խորքը թագուհւոյն, որոյ վրայ Անդրիայից դաշնաւոր չ'էին կրնար նայիլ : Միայն Անդրիայից դաշնակցութեան նաև որ Սիւրի մէջ քաղաքակիրթ տէրութիւն մ'ակամայ երկիր դրուելու կը պարտաւոր լի, ինչպէս որ Անդրիայից ալ Հնդկաստանի մէջ հետզհետէ ծագած ապստամբութեանց և պատերազմաց վրայ աշխարհակալութիւններ ըրին և տեղացի իշխանները նուաճեցին : Եօթնեւորդ կնոյն Անդրիոյ մէջ ուրիշ չ'արեւոր պաշտօն մ'ալ կատարած էր, այն է խոնարհութիւն գրքին Ալեքսանդր կայսրն միակ գետին նշանակին, որոյ հարկերը հիմայ կատարուեցաւ : Բայց Անդրիայից մասնաւոր համակրութիւն մը չ'էն յուցներ, և պարզապէս զուրա քաղաքավարութեան մ'անդին չ'էն անցնիլ Ռուսիոյ նկատմամբ, թէպէտ անոր կողմանէ կատարուած վտանգները տեսնելն շատ հեշտ ալ ըլլան :

Եւրոպիոյ միւս աղբաց գալով Ռուսիոյ նկատմամբ անոնց ընթացքը բուրավոր փոխաւած և բարեկամական կերպարանք տուած է : Նիկոլայայ սկզբունքն էր Ռուսիա անշտել եւրոպացին, և ոչ միայն իւր երկիրները եւրոպական գաղափարաց գէտնաւոր, այլ և իւր բռնապետական սկզբունքները բոլոր Եւրոպիոյ վրայ տարածել կուզէր : Այն ատեն Ռուսիա տեսնու թիւն և ահ կ'աղբէր : Այս վիճակը հիմա փոխուեցաւ : Ալեքսանդր

սանդրը կայսրն իւր երկիրն օտար վաճառականութեան առջև բացաւ, և անկէց ի վեր մեծ բարեկարգութիւններ ի դուրս դրաւ, որով իրեն աղբն ալ եւրոպիոյ քաղաքակիրթ ժողովրդաց կարգն անցուց :

Կատարած բարեկարգութեանց զխառնութեան են ստրկութեան ջնջումն և երկաթուղեաց շինութիւնը, երկաթուղեաց զոր նիկոլայայ կայսրն և իւր նախարարներն իրեւ լիազանցեց և սուրբ Ռուսիոյ մէջ մտնելու անարժան նորաձեւութիւն մը կը համարէին : Եթէ Ռուսիա գեո. նիւթական հարստութեան և մտաւորական զարգացման մասին իւրօրինակ ուրիշ աղբաց չ'ընար հաւատարիմ առաջին քայլն առած է Ալեքսանդր կայսրը չ'որոշի : Ռուսիոյ ներկայ 1874 ապրիլն երեսնայ հաշուեցուցն անոր եկամտից առաւելութիւնը կը հաստատէ : Ուրիշ մեծ յառաջդիմութիւն մ'ալ գեո. նոր ի դուրս դրուեցաւ : Կայսրն մէկ նոր հրամանագրով զինուորական պարտաւորել ծառայութիւնը Ռուսիոյ մէջ ալ հրատարակեց, Բայն տարի առաջ Ռուսիոյ մէջ աղբուականը ժողովուրդը կը հարստահարէին և զայն իրեւ իրենց ստրկել կը վարէին : Գետնները բուրն իրենցն էր, տուրը չ'էին վճարէր, հատարած զինուորութեան ազատ էին, բայց զինուորական հրամանատարութիւններն և տէրութեան պաշտօններն իրենք կը վարէին : Եթէ զինուորական կը մնար միայն տուրը վճարէր, զօրք տալ, և գաւազանաւոր ըլլալ : Բայց երբ աղբուականը տեսնաւ որ Ալեքսանդր Բ. իւր առաջադրած բարեկարգութեանց վրայ գիւնդութիւն չ'ընդունիր, ինքնին իրենց արտօնութիւններն ի բաց թողին : Բարեկարգութեան դուրս յառաջ գնաց, և համայնից համար զինուորական պարտաւորել գրութիւնն ալ ընդունուեցաւ :

Տակաւին պէտք է տեսնել մ'անցնի, որպէս զի այս գրութիւնը Ռուսիոյ մէջ ունեցած կատարելութեան հասնի : Այն ատեն ստեղծու Ռուսիա իւր երկաթուղիներով և իւր ըստաւոր բանակներով Եւրոպիոյ կառավարութեանց հանդիսոր պիտի բառնայ : Բայց ներկայ կայսր ժամանակ Ռուսիոյ կողմանէ պատերազմի և աշխարհակալութեան փափաքներն օտար տէրութեանց կատարները չ'են զարթոյցներ և անոնց ատելութիւնը դրուեցաւ : Կորչաքով իշխանն ալ, որ յետ Ալեքսանդր կայսրն Ռուսիոյ մէջ բարեկարգութեանց և խաղաղութեան քաղաքականութեան հիմնադիրն է, իւր ընթացքէն չ'եղբնով օտար տէրութեանց ամենուն հետ ալ խիստ մտերմական յարաբերութիւններ հաստատած է : Օսմանեան կայսրական կառավարութեան

թեան հետ բարեկամական կապերն ամեն ժամանակեւ աւելի սերտ և ամուր են հիմա : Վերջապէս Ալեքսանդր կայսր և Կորչաքով իշխանն օրով Ռուսիա խաղաղասէր և յառաջդիմական տէրութիւն մ'եղաւ, և միանգամայն իւր պատերազմական զօրութիւնն աւելցուց :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հում 4 փետր.
Հրեականութեան ժողովին մէջ Պ. Վիլիամովի—Վ. Նոյման յանուն կառավարութեան խաղաղութեան մեղադրեց խառնարան զօրապետին հրատարակութիւնը, և պնդեց թէ խաղաղութեան գերմանիոյ մէջ բարեկամական յարաբերութիւնները խիստ հարկաւոր են : Կան զի երկուսն ալ մի և նոյն շահերն ունին կրթականութեան դէմ, որ Եւրոպիոյ մէջ ամեն տեղ խաղաղութեան կը դուրսէ :

Փարիզ 5 փետր.
Մաղ—Մահան մարտիկանն այսօր առաւելու ատենին այցելութիւն տալով Բաղդադաւ յայտարարեց թէ իւր իշխանութեան եօթնամեայ հաստատութիւնը գործերուն բացուելուն համար խիստ հարկաւոր է : Ե թէ ինքն օրինաւորապէս հաստատուել կարգն ու հետազոտութիւնն ամենայն զօրութեան պիտի պաշտպանէ : Մարտիկանն այս յայտարարութիւնը քաղաքական մեծ կարեւորութիւն մ'ունեցած կը նկատուի :

Պ. Ոստանիկ Տէր Մարգարեանց հընդամեայ բանտարկութեան դատարարութեան իրեւ խաղաղութեան ստակ քաղաղ (տօլաւորըն) :

Խոնար 5 փետր.
Ուրիշ գործակող լուր կուտայ թէ Ալեքսանդր ի թագաւորն իւր առաջարկած ամեն պայմաններն ընդունելու է, ինչպէս նաև 200000 լիւր սկզբին պատերազմական տուգանք վճարելու պայմանը :

Հում 6 փետր.
Հատարակող կրթութեան նախարար Պ. Չիլոյցովի ծրագրով որ նախնական կրթութիւնը պարտաւորել ընել կառավարէր, երկարամեայ ժողովին չ'ընդունուեցաւ : ասոր վրայ Պ. Չիլոյցա հրատարակեց պաշտօնէն :

Վրէնա 6 փետր.
Պորտան բացուած ժամանակ Գոնտոներն ինտրու հակամէտ էին, բայց իրիկուուն գէտ թիւն և բարեկարգութեան տեսնուեցաւ :

Կայսրն ու կայսրուհին այսօր նոր հեռագրատուներն աչքէ անցուցին :

Հում 7 փետր.
Հատարակող կրթութեան նախարար իւր հրատարակեց ընդունուեցաւ :

Մեր կառավարութեան Պրիմի հետ յարաբերութիւնները նորէն բարեկամական են :

Խոնար 7 փետր.
Հը հաւատան թէ Պ. Կլաւսով ըն հրամարտական տուեր է :

Խորհրդարանի անդամաց ընտրութեան մէջ պաշտօնակալանք 54 անգամ աւելի ունեցան :

պարտական էին անհրաժեշտ. և խորհրդով
վարդապետն յոյժ ազնուկ էր ձգեր
ի մէջ ժողովրդեան. զայն Մէլքիսէթ
վարդապետն զատ Գ. քահանայ ևս
չարեմու մասնեալ էր թուրքին մե-
ծաւորին թէ ստքա ևս զնէնկ ևն ե-
ղեր. զայն Գ. քահանայն այլ իրանդ-
արկեալ էին ի թէրթիսանն ըստամ
պարտ. և մեք արդուհալ տրաք ի
Շէյխաբադին և իւր գիրն արդու-
հալին մէջ և գլխ և ամբ նորա և ա-
սայ, զիս մեծին տար արդուհալ
և գնացին մեծին ամբ արդուհալ. հը-
րամայեալ ևս տար հրամանն Պարսի-
արքայ թեանն կոտորեցնու պարտի,
և վասն խորհրդով արդուհալն հրաման
առնի մի մնացեանդ, այլ գնալ ի Ս.
Լիւթիմաճին. ու զարկեցաք գնաց ի Ս. Լիւ-
թիմաճին մաս ի նահապետ կաթմաղի-
կոսին անդ. մեռանիլ և մեք յաջը-
մամբ սուրբ հոգւոյն ըստ չափայ և
կարողութեան մերայ քարագնաք ըզ-
բանն կենաց, միշտ յարգութեաք ըզ-
խաղաղութիւն առնել և սէր ընդ
միմեանս, և բարոյքն էին ի մէջ ժո-
ղովրդեան յորինարանքը զոր ունիմք
զինանոս տար ևս արեւելոյն Գրիստո-
սի յԱստուծոյ մերոյ և զնիկիւյ Ս.
Ժողովոյն սուրբ հոգւոյն հրամանն զոր
նորոգեցին և հերքեցին զարք հերձ-
ւածքն զՍիւրիսն, զՄակեդոնի, զԵս-
տոն, զՍիւրիսն, զԵստիքէս, զՄարի-
անէ, և զայլ հետեւողք նոցին. և
սուրբ ուղղափառ հայրապետք՝ սուր-
բին Սիւրիսեթիս. սրբազան փառն
Հռոմ, և սուրբն օրթոքոյն Բարսեղ
հայրապետն կոտորու, և սուրբն Նի-
կիոյս հայրապետն Զմբակոյ, և
սուրբն Յակոբ հայրապետն Մծրնա,
և սուրբ Յարութեան հայրապետն
Հայոց որ զմեզ վարեաց, և զսուրբ
Աթանաս գաղիկն որ զՀաւատամքն
գրեաց և զայլ ամենայն հետեւողք
նոցա երեք ձով հայրապետաց կա-
նանքն ունիմք և նոսր վարիմք մի-
շտ ցայսօր, զայն կանոնացն չի հը-
նազանդողք մեզադ բանս առնեաք
և պատուիրեաք պահել զգուշու-
թեամբ, և բազումք հանդերձ կա-
նանք որ մին կինն կենդանի է որ
պահուէ առ երկու կու գնան տաճիկ
յորինոք կնոջ վրայ մէկ այլ կին կա-
նանէի գառ քաշէի ի մէջ քարային,
ով որ հնազանդէր յորինաց կանո-
նաց սուրբ առաքելոյ և սուրբ հայ-
րապետաց և յետի տաճիկ յորինոք
առեալ կինն արձակէր, զըզնայեալ
ստալապետք, կրկին օրհնեաք և ըն-
դունեաք, զոր բազում շնութեամբ
առեալ զկանայքն արձակել տվաք.
Եւ ըստ առաքել տօնախմբութեանն
պատաշանի և խորհրդոյ քարողեաք
միշտ ազալապետք, այսպէս ժամակա-
րութեամբ կառավարեաք ըստամ
պարտ. Սահապոյ եւր իրնմայն և
Թիւթեթիք Ուլանէս և Յարութիւն
և Լաքէր օղի Նիկիոյս, այս Գ. մար-
գիթ թեմակիւ ևն գրեւ, և իւր-
հանց կնքով կնքեալ ուղարկեցին
վէզիրին թէ այսպիսի դրամ տանք
թուրքին մեծաւորին, թող զԱ-
ւետիք վարդապետն հանէ ի պատ-
րիարքութենէ և մեզ շնորհեցէ ըզ-
մանուպ պատրիարքութեան. վէ-
զիրն այլ զայն թեմակիւն նոցա
կնքով և զարդուհալն հետ ցոյց կու-
տայ Սուլթան Սուլտանօղլուն և Շէյ-
խաբադին, և նոյն ժամայն կուարկանա
Սուլթան Սուլթանօղլուն, շէյխաբ-
ադին կոտորէ ըստամպարտ
մին թէ այդ մարդիկն մինչ ի մահ
չէք թիւրքն զընեն. ևս գեառ ոչ էի
լլիւալ զարդուալ թիւ իրն, կոտորան-
դ ընտապոյս գիր և կու տալանայ
մեզ թէ զարք մարդիկն լաղրեա ի
վէզիրէն, աղանակեց ի բանդէն, և

ևս միամիտ գնացեալ արդեւիցի վէզի-
րին միամիտութեամբ. բարկացա-
լին թէ նոցա թէմակիւն մեր մեծն է.
զու մի խառնվիլի դոցա բանին.
և ևս զարձեալ գնացին ի յօդեան
իւր.
Հետեւ ըստ
Կարին 15 յունիս 1874 :
... Խորհրդապետ Մասիս պատ-
ւական լրագրոյ .
Այդ մը, մանաւանդ տարազ մը,
երբ ներքին յազմանց և կողմնակցու-
թեան հոգմոց ձեռք կ'մտնուի, իր աւ-
րոյթութիւնը կը լուծէ, ինքնութիւնը կու-
րանայ, իր բարոյական ուժը կ'ազատի.
ալ մասնաւոր բեկորի մը անդը կը բռնէ,
բեկոր, որ այսօր կ'աղանայ և որ վաղը
ինքնիւրը պիտի ջնջէ, վասն զի ազգայ-
նութեան կեանքը խորտակողն ինքն ալ
միտսին կը խորտակուի :
Այս աստ վիճակին հասած է մեր Ազ-
գը. այլ տակոյն այս կուտակցութիւնը,
այս ընդհատ ոգին, որ կը գրեթէ վիճքը իր
բազմութիւն. բեկորներուն մէջ, կաշկան-
դելով իր ձանրուն վրայ գանձող պար-
զանիւնը, կը քայլէ, կը ձառնարանէ,
կը գրկէ, կը զգուշ, կը ծաղկէ, կը հայ-
հայէ, և չզիտեր թէ ինչ կընէ :
Հայ թիւրքերն Հայոց ժողովրդին
ընդհանուր նկատմամբ իրենց ունէր փո-
խան ազգին մտայն կենաց բարոյական
և արհեստական զարգացմանց դարձե-
լու, երեւոյթներով կ'ըրաղին. աշխարհ-
եան, ձախտողման, Զոյլեան, պա-
կալեան ձեւային վերաբերութեան մա-
սամբ, երբ մանաւանդ փոխանակ սկզբ-
բունքի մը բարոյութիւն կ'ազդուէր. փո-
ռապրութեան մը շուրջը կը զգուշեւ, երբ
փոխանակ Սահմանադրութիւնը էտպիս
իրականեալ անպակասը կ'երազարտէ :
Մինչդեռ Սահմանադրութիւնը իւր
առաջին քայլը կատարէր, գառաւորներ նոյն
օրը կենաց նոր սկզբնաւորութիւն մը հա-
մարած՝ մեծ ամեծ յարեւոյթ քաջալեր կու-
տային իրարու. Հայոց դարեւոր արա-
սութիւնը սրբեալ ջերմ փառքները կը
անանէր ամեն վարեակ սրտեալ մէջ :
Բայց ո՞չ, գեառ նա կեանք չառած, իւր
փորձառական բովն չեղած, ժամանակին
և գառաւորին վիճակաց վերաբերութիւն
ներով ուղի չ'համեմատած, իրեն լը-
րումն և կատարումն ցոյցնել ուղեցին.
ազատ պատգամներ հրապարակեցին, և իր
համամիտներուն խումբը մեծնալով կը մը-
ղէ տաղտուկ հետաքրքիրներ : Ամէլ ըս-
կըցուեք մը խորտակեալ միջոց մը կար-
անխաղիւ ընդունեց Զոյլեան ըստած կու-
տակցութիւնը, և Սահմանադրութեան ջերմ
պաշտպան ներկայանալու գիտնով յա-
ջողի կուզէ զայն իւր ծաղկուն մէջ կաշ-
կանդելու :
Աս աստ պէտք էր որ խորմեան Հայ-
րիկ իրեն հակառակմանդրական հրա-
տարակէր և հրատարակեցին. որով ոչ
միայն իրենք իրեն անկեղծ Սահմանադ-
րական երեւոյթն պիտի պատրուակին,
այլ մանաւանդ թէ անոր սկզբանց և
հոգւոյն մէջ անձնուէր զանքնիկ ընե-
լով իրենց տեսարանին փայլ մ'ալ պի-
տոր տային, որով և խաղաղը գերերնուն
տաղարկէն ընդարձակէր. և որպէս զի
փառապետութեան և նախանձու երեւ-
ւալայական փոխադրներ յաջենան, զըր-
պարտութիւնն իրեն ամենին կատարեալ
զէնք գործածեցին :
Մեր նպատակը աշխարհմեան կամ
ձախտողման ջատագովել կամ երգի-
ծարանել չէ, վասն զի այս չէ մեր տեսու-
թեան կէտը, այլ որովհետեւ այնպիսի սու-
տեր ճանապարհ կուզեն Որադրի բերնով,
որ արդարեւ ոչ մարդուս խղիճը և ոչ
պարտականութիւնը ներքէ կուտայ մինչեւ
մեր անմահ ընել, ուստի պարտաւ-
ձին վարեալ կրկին բարձր Հայոց ծայր
Որադրոյ 1123 թուոյն մէջ հրատարակած
սուտերը պատմութեան տալիս պարզե-
լու համար, յորում կընէ « խորմեանը
ճանչցողները գիտէին որ նա տանց և ոչ
ոչ մէկն ունէր. բայց Հայաստանի մէջն
հարստահարութեանց բարձման նկատ-
մամբ խորմեանի ստորագրութեամբ կար-
նայ կուտակալ խաղաղ բաշտին մատուց-

ուած պաշտօնական նշանաւոր տեղեկա-
ղիւր մը կարծեալով որ խորմեանի խեղա-
հատութեան կամքն ու գործունէութե-
նէն յառաջ եկած արդիւնք մ'է, խորմ-
եան Պատրիարք կուտ. Բայց անոր ոչ
խաղաղութիւնը և ոչ մատուցումը
խորմեանի ոչ խեղաշատութեան, ոչ խա-
մայ և ոչ գործունէութեան արդիւնքը
չըլլալը, խորմեան Պատրիարք ըլլալն և ո-
քը հասկցուեցաւ :
Եթէ տանք խորմեանի խեղաշատու-
թենէն վեր էր, որով գործող արդիւն-
քն էր ուրեմն, որ ետքն հասկցաւ Օ-
րադրի, պէտք էր ցոյցնէր. մոտեցած
չէ անուշտ այդ մասը, այլ թէ յայտնի
է որ ստախոսութիւն մը իր առջեւ վա-
րադուրած պարագայներն կ'զոգու-
նէ : Այդ տեղեկաղոյն ճանախա իրական-
նութիւնը այսպէս է .
Խորմեան Սրբաւան՝ երբ Ա. Լիւթիմա-
նէն ի կարին եկաւ, ճարտիւ հարստահա-
րութեանց դարման մը կ'խորհէր. այն
միջոցին Ս. Յովհաննէս վանեց կողպուուե-
լու լուրն ևս առնելուն համար, նոյն
ձեւով ի կարին մնալով այդ խղիւր լու-
ծել որոշեց. ուստի տեղեւոյ կառա-
վարութեան հետ հարստահարութեանց
մասին ի գիր և ի բերան խանակութիւն
ներ րնեղէն ետքը, նախ ձանձուցեց թէ
Մալ կառավարութեան վրայ իր վառա՛
հութիւնը չունենալ իրաւացի էր. որով
յաջողեալ կարինն մէկ թուրք և մէկ
Պրիտանիայ պաշտօնաւոր քննիչներ
զրկել տալ, և ինքն չ'վարանեցաւ հեռա-
տեսական միջոցներ ձեռք առնելու, ու
րով յաջողեալ յիշեալ վանեց կողպու-
ալիւններն դռնել տալու. և որովհետեւ
այն խանակութիւններն որ յերկուր մի-
ջոցին տեղի կուենեցին խորմեանի և
Խաղաղ բաշտի մէջ, բաւական չէին հա-
րստահարութեանց հիմնաւոր ազդեցութիւն
ըլլալու և կառավարութեան խաղաղ-
եալ ձեռնարկութեանց առջեւ յապագա-
յին պատասխանատուութեան էտպիս
ներկայացուցիչ կանցնելու, ուստի խորմ-
եան ձեռնարկեց իւր նշանաւոր տեղե-
կաղոյն. երկու շարքի չորս հեղինա-
կութեանը վերաբերաւ, և տուաւ Պա-
րսեան Մեծապետը, Համագաղտ Էֆեն-
տիին ի թարգմանութիւն, որոյ մէկ
կողմը ճանկերէն և միւս կողմը Հայե-
րէնը օրինակելով խորմեանի ստորա-
դրութեամբ և անձամբ մատուց խաղաղ
բաշտին. իսկ հեղինակութեան պատճէ-
նը խորմեանի բուն ձեռագրով կեցած
է. եթէ Օրադրի կուզէ՝ պատրաստ են
կարնեցիք հարկաւոր ծայրերով այս
վկայութիւնը տալու, որք մեծաւ մա-
սամբ շարունակ կայցելէին խորմեանի և
տեղեկական կողմին որ այս տեղեկա-
ղիւրն ըստ ամենայնի խորմեանի խեղաշա-
տութեան գործունէութիւն և կամաց
արդիւնքն էր, սուտնց մէկու մը խոր-
հըրդատուութեանը :
Խորմեան տեղեկաղիւր մատուցանե-
լն զինի 45 օր սպասեց, յետոյ սկսաւ
անոր վրայով կրկին բանադնաց ըլլալ.
վերջապէս խաղաղ բաշտն իւր արդա-
րասէր զպաշտօններով ոչ և որումս վըճ-
ուտի խօսք տուաւ առաջիկայ դարուն
անձամբ երթալ ի քննութիւն առնուլ
ճարտիւ տալարին հարստահարութեան
միջակը. խորմեան Հայրիկ կանխեց զը-
նաց ի Ս. Կարապետ՝ խաղաղ բաշտին
զարտադր ընդունելու, և նախադարձա-
տական լինելու :
Երբ խաղաղ բաշտն երեւել պաշտօ-
նատարներ հետն առնելով գնաց ի Մալ
խորմեան Հայրիկ՝ հարստահարութեանց
խղիւրն տեղի ևս զգալի օրինակներով
ցոյց տուաւ իւր տեղեկաղոյն մէջ բերած
պատճառները պարագայիւք հաստատեց,
չառեալ ձեռքն յապարակեալ երկրին
և կառած իրենց յարձուեցաւ, հարա-
տահարէք Քրիստոս զկառարներն յարտ
զնային, ճարտ մեծապէս փոխութիւն
կրեց, թէպէտ և բարոյաբանական ուժը
չ'անհետացաւ, այլ փրկեցաւ :
Արդ՝ եթէ այսպիսի ճանապարհութիւն
մը այլեւեղ կ'յայտ գտնի Օրադրի, ուրա-
նալով հոգւոյն առջեւ փայլող լոյս մը, գա-
ւառացին պիտոր հաստատէ որ այս սը-
տախտութիւնները շատ են Զոյլեանց
խաղաղաւ նպատակով, փառաւոր ոգին և
չափաւոր ձեռնարկութիւնը աշխարհի առ-

ջե հրատարակեալ. մէկ խօսքով՝ Հայաս-
տանի Հայը եթէ ապերախ չէ՝ պիտոր
չ'մոռնայ խորմեան :
Մինչդեռ այս կուտակցութեան ոգին
դատաւորան պատարով իւր նպատակը
ծածկել կուզէ. իւր Հայաստան գիրքով
քաջալերութեամբ փառաբանութեան գրօղը
կ'ծածանէ, ուրախութեան տեղիք կը
երգէ իր խաղաղութիւնը, սպիլն ի-
րենց արձաղանք կուտան Քրիստոս խորմ-
աւորութիւն մը, ստանալը կը կրճտեն,
աւետիք կուտան իրարու թէ անկաւ
խորմեան, ալ ապարկեղ ձեղ է :
Ո՞վ վտակիր Հայ, մինչեւ երբ այս
տեսարանը պիտոր գիտես. մինչեւ երբ
հառաչես Հայրենեաց կառակերպուե-
լուք վրայ. մինչեւ երբ գիտութեան և
արտեսայ տեղ տանք պիտոր քաջալեր-
ւին. մինչեւ երբ դատաւորն և դատաւ
խաղ, դատաւորութեան և դատաւոր-
տեղին անցոյտ պիտոր վտակներն քու հո-
ղիւր. ո՞վ հոգիւք Հայրենեաց վերջիւր տն-
դամ մը յոյնած աշերդ, սուր օրհնը
դատաւորութեան և հոգաւորեցու գաւա-
նեղ :
ՁԱՅՆ ԲՈՐՁՐ ԶԱՅՆ
ԻԼԱՆԸ ԲԵՄԻՆ
Խորմեանի նաղըր տեղեկութիւն փա-
շա հաղթութիւններն զիրը հիմայեի
աղիւղեցին Մեարիկ նեղարթի
ճէլիլներին թաշար նեղարթի թեմա-
ֆեդեալատ օլարադ. հարաւոր Մեք-
թեպի Սեպուիէ այլա օլարադ իւղը
չէհրէ Զիլհիլներն 22ին թաղ իւ-
նիւ ախշամը Օսմանը թէմաթրոսուն-
տա իծրա գըլընաճաք օլան լուպի-
յաթ թէմաթր օլունաւ, չէհրէ մեզ-
քիւրին 28ին թաղար իրթէսի կիւ-
նիւ ախշամը իծրա գըլընաճաղի իլան
օլունուր :
1299 զիլհիլներ 19
ԻԼԱՆ
Տէրտաւեթիւն պալատն աղիւ-
ճիւղէ ճաւառի ճէնաղը միւլիւքա-
նէ իլէ մեմուրին իլին աօթուն սէնէի
լուսիլիլներն լուպիլ օլարադ միւ-
նաթապիլ գըլըլան միւլիւլ էլիւդ-
տար գըլէ սիպիւր եաղրիլն պէհաթը
իլին փէլիլներն տալի վէլիլներ շար-
թի իլէ պէհէր գըլիլն օն ալ օլարադ
էրիլ պէլ վարալա թալիլիլ էօհաթ-
սիլատ օլարադ, փեանուրն—սանիլ լու-
միլին երիլիլ տօգու զունճու սալը կիւ-
նիւ գարարը գաթիլի իծրա օլունա-
ճաղըլուն, իլիւ իլիլէլ թալիլ օ-
լունաղըլն ելիլմը մեզքիւրատէ ճարի
Շուրիլ տաքէրիլէ կիլիլների :
14 փեանուրն—սանիլ 1874
Պապը Սէրապէրի :
Առաքելի Շահանէ Գալէ վրէլա-
նէ անպարնա միւլալալա օլունաճաղ-
օլան 3500 տալէտ ալիլը պօլունալուն
պէհէր տալէտ 49 զուրա օլարադ-
թալիլիլ էօհաթսիլատ օլարադ գարարը
փեանուրն—սանիլ լուսիլին օլունալ
պիլիլներն փէլիլներն կիլիլն իծրա օ-
լունաճաղըլուն, իլիւ իլիլէլ թա-
լիլ օլունաղըլն ելիլմը մեզքիւրատէ ճա-
րի Շուրիլ տաքէրիլէ կիլիլների :
28 փեանուրն—սանիլ 1874
Պապը Սէրապէրի :
Պէյգօղ Տէպաղլանէի ամիլիլիլ ի-
լին միւլալալա օլունաճաղ օլան 5030
քանիլար փալաւալուն օլունալուն
թաղը 120 զուրա օլարադ գարարի
էօհաթսիլատ օլարադ, իլալա փեանուրն
—սանիլ լուսիլին երիլիլ տօգու զուն-
ճու սալը կիլիլն գարարը գաթիլիլ
իծրա օլունաճաղըլուն, իլիւ իլիլէլ
թալիլ օլունաղըլն ելիլմը մեզքիւրատէ
ճարի Շուրիլ տաքէրիլէ կիլիլների :
24 փեանուրն—սանիլ
Պապը Սէրապէրի :

ՓԻԼԻԿԸ ՏԵՂՈ

Այն անձինք՝ որք Տոբ-
ժոր Տըճօի մաքրողական հա-
տաղեկները կը ճանչնան, պէտք
ունենան անոնցին դորձածե-
լու չեն վարանիր: Վասն զի ոչ անտարբ
համ ունի: ոչ ալ կը յոգնեցնէ ու լիճ մաք-
րողական գեղեցիկ պէս, բնդ հակառակն՝
այս հատադեղն ա՛յն ժամանակ միայն լու-
սաղեցնութիւն կընէ երբոր անդարար կե-
րակրոց եւ դորացեցիչ բնականաց, այն է
գինիի, խաճուէի, թէի հետ առնուի: Ամեն
մարդ իրեն յարմար դատած ժամն ու ճա-
շը կրնայ ընտրել ինքզինքը այս գեղով մաք-
րելու համար: Մաքրութեան յոգնութիւնը
բոլորովին ոչնչանալէ ետեւ՝ ուզողը կրնայ
վերադարձն սկսիլ սրճութի անգամ եւ պէտք
ըլլայ:

Այս հատադեղն կը ծախուի 2 Վ. եւ
3 ֆրանքնոց տոմսերով փարիզ Տօբժոր Տը-
ճօի տանը եւ Կ. Պօլիս Տէլլա-Սոս ալի
վէլիցի: Զօղանալուի եւ Գաննիի գեղա-
րանները:

Ամեն մէկ տուփի հետ պէտք պահան-
ջել նաեւ 72 երեսէ բաղկացեալ փարիզ
գիրք մը որ ամեն լեզուով հրաճանքներ կը
պարունակէ:

Պատեց հետ կրնայ ուղարկ նաեւ Տօբ-
ժոր Տըճօի 400 երեսէ բաղկացեալ առ ձե-
սաղեցիկը:

Այս լրագիրը չարաթիւ երեք անգամ
կը հրատարակուի, երեք քաղաքի, հինգ քա-
թի եւ չարաթ օրերը: Բաժանորդագրու-
թեան անդերն են Կ. Պօլիս 2 լիւրի խա-
վեր յարկը թիւ 43 Մօսկի խմբագրատունը
իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգա-
բարձուց պահանջները:

ԵՄՊԻՐ. Ստեփան աղա Տէալեան,
ԿԵՆՈՄԵՒԱ. Խոսրով Էֆ. Լեկիճեան,
ՊՐՈՒՄԱ. Ստեփան աղա Թանկէրեան,
ԹԵՔՆԻՍՏԱ. Յարութիւն աղա Վար-
դանեան:
ԱՌԴԻՍԵՆՈՒԳՈՒՄ. Գէորգ աղա Մ.
Անտոնեան:

ՏՐԱՊԵՉՈՒՆ. Խաչատուր աղա Լիմանեան
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ պատուելի Զա-
քարեան:
ՄՈՒՇ. Մկրտիչ աղա Թօթիկեան,
ԵԱՇ. Մ. աղա Խաչիկեան,
ՅՈՒՏԵԱՆ. Մկրտիչ աղա Աշէնեան,
ՀԱՆԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մար-
գարեան:
ԵՐԶԵՎԱՆ. Թադէոս աղա Բազրա-
տունի:
ՍԻՎԻԼԻՏԵԱՆ. Կարապետ աղա Վար-
դանեան:

Արեւ ջաղաքներէ ստորագրուի ու-
ղողներն այս անդերն մէկուն հետ կրնան
թղթակցիլ:

ԽՄԲԱԳԻՐ-ՏԵՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՓԻՒՆԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՈԼԻՍ ԶԵՆԻԼԻ ԽԱՆ

ԴԵՊԱՐՏԱՄԵՆ ԲԱՐՔՐԱԳՈՅՆ ԴՊՐՈՑ ՓԱՐԻԶԻ
ԱՐԾԱԹԷ ՇԲԱԴՐԱՄ
Է. ԿԻՅՅՈ
ԿՈՒՊՐ (ԳԱԹՐԱՆ) ԿԻՒՅՈԻ
ՀԵՂՈՒԿ ԹԱՆՃՐԱՅԵԱԼ

Պ. Կիւյո յաջողեցաւ Կուպրին անտանելի դառնու-
թիւնն ու կծուութիւնն անհետացնելու եւ խիստ դիւրա-
ւոյժ ընելու: Այս յաջող դիւտէն օգուտ քաղելով՝ Կուպրի
թանձր հեղուկ մը կը շինէ, որ փոքր քանակութեան մէջ
բազում ներդրոճիչ սկզբունքը կը պարունակէ: Ուստի Կիւ-
յոի Կուպրը՝ հասարակ կարաճութեան ամեն օգուտներն ունի
առանց անպարտեհութիւններն ունենալու: Բաւական է
սուրճի դիւտ մը լցնել դաւաթ մը ջուրի մէջ, եւ գերա-
զանց կարաճութեան մը ձեւը կը բերուի առանց անխաթմ հա-
մի: Այս կերպով ամեն մարդ կրնայ ինքնին կարաճութեան չի-
նել պէտք եղած միջոցին, ուղարկել շաքի թէթի կամ դո-
րաւոր, որով թէ՛ ժամանակի խնայութիւն, եւ թէ՛ փո-
խադրութեան դիւրութիւնն կ'ունենայ, եւ Կուպրի անհա-
ճօյ դորձածութեանն ալ ազատ կը մնայ:

Կիւյոի Կուպրը, հարուստի, թոքառաջից հիւանդու-
թեան (սրճուիթ), հազի եւ այլ լանջոյցն հիւանդութեանց
մէջ ուրիշ ամեն հեղուկի գեղեցիկ անոն օգտակարագին կը
բաւէ: Համաճարակ հիւանդութեանց ժամանակ ալ քօլ-
ուայի, փորկաճութեան, անոնի եւ ուրիշ այս տեսակ հի-
ւանդութեանց դէմ շատ օգտակար ըլլալը մասնաւորապէս
վկայած է թիւիներէն:

Վերջապէս մենք յաջողութեամբ կը դորձածուի

ԹՈՒՐԿԻԱՅԻՆ ՀԻՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԹՈՒՐԿԻԱՅԻՆ

ՀԱՐԱՐՈՒԹԻ

ՀԱՅԻ

ԿՈՒՐԴԻՆ ԳՐԻՆՈՒԹԵԱՆ

ՓՈՒՐԻ ՀԻՄԱՆՈՒԹԵԱՆ

ՓԱՄՓՈՒՇԻ ԳՐԻՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Ամենին առաջ Պրիւսիա եւ յետոյ ամեն նաեւ Եւր-
փորձերէ հաստատուած է որ Կուպրը՝ թոքառաջի եւ թոքա-
ռաջից հիւանդութեան անհետացնելու խիստ օգտակար է
թոքառաջի չրճիկը, բայց հիւանդներուն մեծ սխալմանը
հանդուստութիւն կուտայ. զանոնք հոգնեցող հազը կ'
զաղրեցնէ, եւ շատ անգամ հիւանդներուն կենքը կը
կընցնէ: Այսպիսի միայն բաւական է հիւանդաց ուղա-
րութեան արժանի ընելու այս գեղը: Բայց պէտք է լաւ
համադրել: որ այս գեղը մանաւանդ հիւանդութեան նոր
սկսած ժամանակը պէտք է դորձածել: Քեթիկ հարուստ
մը կրնայ թոքառաջից հիւանդութեան փոխարին այս պատ-
ճառաւ, մէկը հազով սկսելուն պէս այս գեղը պէտք է
առնու, որպէս զի աւելի օգուտ քաղէ: Կուպրի տկարու-
թիւնն անհետացնելու շատերը կը ծախան ունենալին չեն
զիտեր եւ շատ անգամ ինքզինքնին հարուստ կ'ամ
թէթի:

Թոքառաջ անհետ կը կարծեն երբոր թոքառաջ արդէն
սկսած է:

Փարիզի Եթէն հիւանդանոցաց, ինչպէս նաեւ Պրիւ-
սիա, Վիեննայի եւ Վիլհելմի մէջ խոյի կուպրով փորձե-
րէրն եւ խիստ յաջող եղան:

Ահաւանի լիճիկան Սթալի Լրագիրն մէջ Տօբժոր
Յէսթրաճի ըրած գիտողութիւնները:

«Պրիւսիա մէջ Պ. Տ. . . 47 տարեկան, Եթէն տարիէ
ի վեր թոքառաջից հիւանդութիւն ունենալով, վերջին
ժայր տկարացած էր: Գեղերէ ճանձրացած լրագրով, մեծ
դժուարութեամբ յանձն առաւ Կիւյոի Կուպրը փորձել:
Յանի մ'աւուր մէջ մարտադական զօրութիւնն անթնչաւ,
չաղը քիչցաւ, եւ վեց շաբաթ դարմանէ ետեւ բոլորովին
դողրեցաւ. երեք ամսէն ալ կատարական բժշկեցաւ: Պ.
Տ. . . մինչեւ հիմա կը դորձածէ այս գեղը, եւ երբեմն կընէ
որ բնաւ չսկսի թոքառաջ:

Գարնալ:

«Պ. Չ. . . 45 տարեկան, չորս տարիէ ի վեր թոքառաջ
կ'ուրճէր, բերնէն յաճախ եւ ատառ արիւն եկած էր:
Ինքզինքն ինքնաշարժ փրճակի մէջ էր: Կիւյոի Կուպրը առ-
ի, եւ կարծես հրաշք դորձեց հիւանդիս վրայ: Տարիէն
ուրիշ է որ կը դորձածէ, եւ հազը գրեթէ բոլորովին դադ-
ած է: Զեմ ընէր որ այս գեղը Պ. Չ. ի թոքառաջ կու-
տարեցաւս պիտի բժշկէ, բայց տարակոյս չկայ որ անոր
կենքը պիտի երկարեցնէ:

«Պէտք է աւելցնել, որ Կիւյոի Կուպրին դորձածու-
թիւնը շատ պարագաներու մէջ ուրիշ բուսական տաք հե-
ղուներ դորձածելու հարկ չ'իյնար:

Կիւյոի Կուպրին ամեն մէկ չիւր կրնայ առանձնիկ
խորի ջուր կարաճութեան լինել:

Ա. Զ. Գ.

Կիւյոի Կուպրին շատ ծախուիլի որ իր օգտակար յառ-
ուելեանց աղտոյց մ'է, բազմաթիւ նմանութեանց եւ
տարախառն բաղադրութեանց տալիս տուած է, ինչպէս
որ բազմաթիւ ճարտար քիմիադործներու քննութիւններէն
յաւելցած է:

Զուգելով բարոյական պատասխանատուութիւն մը վը-
տառ երել, որ ինձ չ'վերաբերի, կը յայտնեմ թէ ես մի
կիցն իմ շինած բաղադրութեան հարապատեցնելու ու-
րաւութիւնը կ'երաշխարհեմ: Ուստի գիտելու պէտք է որ
Վիեննայի վրայի կանանց պիտակին եւ անոր պարանոցին վրայ
թուած երկրին վրայ հեռա-
եալ ստորագրութիւնը պահան-
ջեն:

Կը գտնուի Բէրլին եւ Կ. Պօլիս Գանդի. ք եղբարց,
վէլիցի եւ Գոտապետնի գեղարանները:

ՀՐԴԵՆԻ ԴԵՄ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

NORTH BRITISH AND
MERCANTILE
INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹ ԲՐԻՏԻՇ ԵՆՏ ՄԵՐԿԵՆԹԻԼ
Լոնդոնի եւ Լիւպուսի ապահովութեան
ընկերութիւնն Ս. Լ. Բ.

Բաժանորդաց րեալ գումար լուր 2,000,000
վճարեալ գումար լուր 250,000
Պաշտօնի գումար հրդեհ
Հի ճիւղին գոյացեալ 596,000—846,000
1872ին հրդեհէն զուտ հաւաք լուր 794,900

Ստորագրեալը՝ իրենց բազմաթիւ յաճախողաց եւ այս քաղաքի բնդ հանուր
հատարութեան կը ծանուցանեն որ իրենք վերաբերուալ երկու ընկերութեանց մի-
ացեալ գործակաւոր ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրութեան մը մէջ կը գտնուին,
որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ գիւրութիւններ կը մատուցանեն:

Ապահովութեան կարգադրութիւնները կը բաղկանան երկու ընկերութեանց
մէջ համեմատական բաժանումով, մը, եւ այսպէս ապահովութեան եւ գիւրութեան
աւելանալով ընկերութիւնն ալ կրնայ աւելի մեծ աղտ մար ապահովութեան բա-
նալներու ինքզինքն ներկայացնել:

Գրեթէ ամեն կարգի փառնուաւոր ապահովութեանը կրնան ընդունուիլ ինչպէս
Բերլինի Գալլիցիայի եւ Պրուսիայի մատակարար քաղաքները գիւղերը եւ գա-
ւառները:

Գինեքան եւ աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է գրեմ Մի-
ացեալ ընկերութեանց գրասենեակը Գալլիցիայի Բերլինի քաղաքի մօտ Կրապիտի
խանութիւն ձ:

Վ. Ռ. ՍՈՒՍԵ ԳԻՆԵ ԵՂԱՐԵ

NORTHERN
ASSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹ ԶԵՐՆ
Լոնդոնի եւ Լիւպուսի ապահովութեան
ընկերութիւնն Ս. Լ. Բ.

Բաժանորդաց րեալ գումար լուր 2,000,000
վճարեալ գումար լուր 100,000
Պաշտօնի գումար հրդեհ
Հի ճիւղին գոյացեալ 250,000—350,000
Զուտ հաւաք լուր 270,000

ԼԱ ԺԻՐՈՆՏ

ԱՊԱՀՈՎԱՄԵՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՆԻ, ԿԱՐԻՆՈՒՑԻ ԵՒ ԱՆԱՍՆՈՑ
ԿՈՏՈՐԱՄԻ ԴԵՄ

Կապահովէ, տուներ, կարասիներ, փառանոցներ, փառանքներ
եւ այլն եւ այլն մինչեւ անգամ փայտէ շէնքեր հրդեհի դէմ եւ անտանգ
կատարածի դէմ, չափաւ որ զնով եւ շահաւէտ պայմաններով թէ՛ Կ. Պօլիս
եւ թէ թաւրքից գլխաւոր քաղաքաց մէջ, վնաս մը պատահած ժամանակ,
ստորագրեալն անմիջապէս կը կատարէ ճշդիւ եւ ուղղութեամբ բոլոր
յանձն առած պայմանները:

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է գրեմ առ
Բերլինի Գալլիցիայի Եւ Պրուսիայի մատակարար քաղաքները գիւղերը եւ գա-
ւառները:

LLOYD SUISSE
ԼՈՅՏ ՍՄԻՒՍ

Ապահովութեան ընկերութիւնն յաճախողաց եւ զիտի վրայ ապահովութեան
ընկերութիւնն

Ի վիեննայի Բերլինի

Կապահովէ փառանք, գումար եւ այլն, ծնունդ եւ գիտի վրայ իր բազմաթիւ
Հիւանդութեան եւ փառանքի չափանիւններով եւ ատաղապատեցնու երակ
յաճախ վրայ ալ երկաթի ուղիներով փոխադրելու փառնուաւոր գէմ ինչպէս
նաեւ բաժնի տոմսերու կարգի գրեմ ընդունուալ եւ ծրարները:

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է գրեմ առ
Բերլինի Գալլիցիայի Եւ Պրուսիայի մատակարար քաղաքները գիւղերը եւ գա-
ւառները:

ԼԵՐՄԱՆ ՀԵՂԱՐԵ
Ի Գալլիցիայի
ԱՂԵՔԱՆԴՐ ԲԵՔՄԵՂ
Ի Պաշտօնի գումար